

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 3. Congreditur, Christus, vera Aquila cum serpente, vt eum nobis confringat, proinde eius victoria nostra est, & modo cum sancti non timent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

peccator, & eius gratia est ei multo magis necessaria, vtique qui maiori sit expositus periculum? falleis: Nauicula vilis, verusta, vacua, qua indiger custodia? quae autem diuinis turrida, hæc opus habet, vt si sedulo inuigilent. Insuper & hanc ob cauillam clamabat Apollonus, loquens iullis, Euigilate iusti, & nolite peccare. An noui fatius peccatores horrietur, ut sibi inuigilent, peccatores inquam, qui peccatorum somno conquiscentur, quos loci prophetia his vocibus excitabat. Expergi se in ebris, Nequaquam Sed iustos mones, vt vigilent, ut arendantur; diabolus enim in illos iras acutus, illos studet euincere, deicere, superare, hoc enim de illo fatus Deus: Caput eius in nauibus pectorum, quem locum cum aliis explicauimus quo cœca, qui Dei famularum prætendis copio ad arma conciliasti, ad arma contra Satan, ad arma contra cunctam diuisi potiam; & continuo super te deciderent tentationum imber grauissimus, ita vt etiam Christus, mox, ut baptizatus fuit, & in desertum ad ciuium lecellerit, eum contra se armatum venire sentierit, præacutis configendi iaculae instruatum & tribus illedeinceps variis temptationibus vna post alteram repetitis infestum, quid tibi non faciet? quas non struerit infidias? quas non machinas adhibebit?

§. 3. Congreditur Christus, vera Aquila cum serpente, vt eum nobis confringat, proinde eius victoria nostra est, & modo cum sanctis, non timent.

Porro te iam grauiter cerno conterritum, dum ait: si dum Deo ferire propono, & viam cœlum versus ingredior, Satan omnes suas vires, & tormenta in me collimabit, quid habeo remedium? Manifestum est, suas mei longe esse superiores, quauo sunt Elephantis, respectu paruæ musca. Ipse Deus, qui cum optimo nouit, vtique eius creator, huic veritati manu sua subscriptis. Non est potestis super terram quis comparetur ei. Hinc ei, teste Deo, tanta nolletur superbia, ut cum cuncti timeant, ipse vero neminem, Facilius est, ut nullum timeret. Cum hoc ita sit, iam me prostratum reputo, si cunclias contra me vires suas exerceas. Benedictus Deus, qui nostram hoc opere confortat imbecillitatem, dum in arenam prodit: hoc enim totum nobis conducit. Querit D. Thom. An consenseris fieri Christum a diabolo tentari?

& responder, quod sic, idque multis de causis. Prima, vt illum deuinceat, vires eius confingeret, & eum nobis imbecillum pro Conuerteret, vt nos facilis negotio cum superemus, mens suæ Hanc rationem dederunt. D. Aug. & D. Gregor. Christum & D. Ioannes Damascenus, t Hanc spiritu pro tentatio- pheticō designat lob. cui probe nota erant huius a 1n p. 6. vires inimici. Aduertit D. Gregor. quod ver. q. in p. ba hæc lob e, qua paulo superioris expoluimus, 90. licet vulgata lectio habeat in plurali: Qui para- b Ho. 16. ti sunt fūscitara Leniathan. Alii legunt in fin. in Enau- gulari. Qui habet magnum casum opprimer. L. 3 de cut ealegant D. Ambrof. & D. Hieron. Et isti fide ortho- tres opinantur, propheta illa haec verba, que do. cap. 2. declarant id quod Christus esset asturus. Patet d. L. 4. 1. omnibus, nomen Leviathan, seu magni dra- conis, seu immanis bestie, idem esse, quo Deus in lob. 3. 8. ipse loquendo cum lob descripti cacodemo- L. 4. in Lu- nem; Videbat vir hic simplex ac rectius huius L. 2. contri- iniicii stupendas vires, & neminem qui ei re- Louianam sisteret, quodque omnes cum eo manus confe- in fine, rere recuarent, eius longe superiores vires (or- midantes. Bene est (aut) venit quondam, qui sibi reseruavit, cum superare, & ad tales redige- re angustias, ut cum confringat, pedibusque conerat. Qui habet opprimere magnum casum Hoc hodie Christus impieuit. Prius enim om- nes hunc timebant aduersarium; eo quod vires eius integræ vigereat & solidæ: attamen adebet Christus, cum illo decerat, potentia eius of- sa communuit, & deiecit; velut si leoni omnes contundentes dentes, & molares erueren- tur, & unguis dissecarentur. Ita ut egerit Christus, instar Imperialis Aquifex, implus id quod præcinerat Moyes. Sicut Aquila prouo- cans ad volandum pullos suos. Gemit Aquila te- stile D. Ambrof. odium immortale contra Dra- cones & serpentes. Anna ista nimica serpenti 32. 11. est. Addunt Philosophi, quod primum om- D. Am- nium pullos suos edoceat, exhortetce Dracos- nes, & cum eis præliaji; quia vero illi tenellis no. nec. 1. sunt & imbecilles, ipsi vero fortes & graves, Tom. 1. hoc agit, primum cum Dracone congregatur, & vincibus ac rolio totum discepit. Obvoco refro, iot D. Ambrof. & armatus quasi quibus- dam telis, pedibus suis laetatur ac diuelli. &c. Et iam viribus destitutum, pullis suis offert & q.d. nolite paucere, non est enim cur timearis, cum prostratum & diuulsum habeatis inimi- cum.

Hoc egit Christus: Conflixit cum cornuoso il- lo serpente, totum diuulsit offa communuit, mo- lates excœlit, & modo nobis ait: Eia pulli mei,

Ecce.

Lue. 10. Ecce dedit vobis potestatem calcandi super serpentes & scorpiones, & super omnem potestatem inimici. **ad.** Nihil vobis nocet. Perpende diligenter, quæ tibi potestas remanserit. **Ecclesiastes 10.** Ecce dedit vobis super omnem potestatem inimici, super omnes vices, machinationes, tentamenta, & astus serpentis infernalis, sic ut ultra nocere vobis nequeat prout ore proprio confessus est Deus Antonius. Narrat D. Ambrosius pro more habuisse scriptum sapientem Monachos suos animare, ne timerent diabolum, & ad hoc eis resulit, quod nocte quadam Monasterii portas pulsarentur. Ereditur vir Sanctus, & ecce homo quidam potentissimus instat Gigantis a quo sic queritur, quis tu? Respondebat, sum ego diabolus. Quid igitur hic queritur o proditor? Adsum, ut apud te de monachis tuis querelas exponam, & de omnibus Christicolis in iis enim, quæ illis finitae succedunt, statim maledicunt mihi, Maleficitus, pereat diabolus. Et id quidem iure optimo, ait D. Antonius: ad nihil enim aliud in crudis quam illos persequi, nocere, confundere. Ego ne, inquit dæmon? Hoc scias, velim, Antoni: illi ipsi sum, qui haec mala moluntur; me etenim Christus tam imbecillum & infirmum confregit, ut facilissimo negotio, flauo vno velut patellam, me in fugam queant compellere. Et addidit Sanctus, quod ad hoc adduxerit; non legitur illud psalmi: Inimici defecerunt frane in finem, & ciuitates eorum defracti sunt?

Ef. 2.7. Finaliter obrigerunt acies gladiorum dabant, ciuitates eius destruxerunt, ademptum imperium, finis Christus est, de quo D. Paulus: Enim legis Christus, Peccata fortissima Christus, acutissimus fit licet gladius, si illo peccatum percesseris, omnis eius oblitus fecerit acies. Ita hodie demonibus contigit percesserunt Christum durissimam petram, gladii fortissimi sui malitia & astutia istu, sed hinc adeo omnis eius acies obrigit, ut nihil sit cur cum amodo timeamus. Hinc collige hanc Christi victoriam in nostrum cellisse emolumen. Tentans est Dominus, & superauit, (ait D. Ioannes Damascenus) ut nobis viderioram compararet, natureque nostra frangendi aduersarium vim tribueret.

Ser. 197. Excolli sunt laudibus D. Augustini, toti orbis notissimum victoriam, qua imberbis David de gigante Goliath gloriatus triumphavit, circa quam multa suo calamo digna expendit, & inter illa, hoc in rem nostram, quod licet David obtinuerit victoriam, gigantisque superbiam deincepsit: Dei tamen populus maximam ex ea baulerit utilitatem, & non tam cessit in bene-

ficio victoris David, quam Israelitarum. Plus quam vatiniano odio inter se decerabant multo effuso utrumque sanguine Israelitæ & Philistæ, hi tamen Israhelitas adeo deicerant ut eorum minimi terrorem incuteret maxime barbato validissimo Israhelite.

Philistæ, dum praetendunt de facili superiores Israelites euadere, eorumque terris dominari, miserunt illis litteras ad duellum provocatorias, ut ipsi ex sua, illi ex altera parte quempiam eligerent ad singulare certamen, & amborum exercitus victoriam committeret ei, quem unaquaque pars eligeret in competitore. Elegeret Philistæ Gigantem Goliath, Israhelite Davidem, erant ambo robustissimi pugnatores. Erat Goliath: Vir bellator að adolescencia sua. Viribus magnus, at superbia maior, preclaris tota victorius, tam ubique celebris proeliator, ut ad eum solus adspicere omnes Israelitæ regia reverenter turbare legiones: Omnes Israelites cum undique virum fugerant a facie eius. Porro si fortis Goliath, manus non est David, qui manus habeat, ad dilacerandos uulos confitentes, & ad discerpentes leones, ut agiles robustissima brachia Prodeunt in campum hi duo inuicibilis bellorum Duces, spectant utrumque exercitus: utrumque enim inter se, & pari flagrante utraque pars victoria desiderio. Manus conseruunt duo hi: Capitanet, at David Gigantem protervit, & auctor superbo caput.

Videlicet fugitivis Philistæ, arma prolice re, in apertam le dare fugam, deuictos Israelites vires vero triumphantibus, victores, & sicut illi vectorum & imbecilles despiciuntur, ita hi genitos & Goliath fortissimi confentur, & vice minor validissimum fugaret Philistæ. Videntes Philistæ ut licet quod moriens esset fortissimus eorum, fugerunt, & licet consurgentis viri Israel in Iudea vociferari, ut licet per ecclesiam Philistæ &c. Ita ut, licet si, hanc David regulerit victoriam, beneficium tam in omnium Israelitarum celsit enolam. In Agrippam, ita breuitate D. Ambrosius: Vnius itaque David fortis uido facta est vniuersorum vittoria.

Grauissima inter se diabolus & homo licet altercatantur, & hominis negotium adeo viribus detinueretur & demisso (ut aiunt) symmete in hyscas de detersus rebar, ut inferni minimus fortissimum capa tibi quemque perterreret. (a) Causa hæc ad diuos de reuocatur, scilicet ex utraque parte vnum. Elegita libet infra infernum ad hanc monomachiam supremum sicut cœcum, moniorum, qui realiter ipse fuit, testibus D. Augustino & Diuino Chrysostomo, qui ab eo vocatur, Arcanum, & Diuino Hieronim, qui credit con-

dem illum fuisse, qui patres nostros in paradiſo d. Ioann. posttrauit, & à Christo dicitur, d. Princeps huic mundi. Et e Caput domus impietatis, & malorum. 13.3. tum congregatiōnis, de quibus egimus, f. Pro f. Tract. 7. parte hominis, offert Deus filium suum factum 31. hominem, Christum: g. Quia in hoc apparuit g. Iean. filius dei, ut affoliat opera diaboli. Strenuissimi ducēs, & magnarum virū am Imperatores. h. Lib de Quin sit magna potētia diaboli, veterani militaris, ambigunt nemo: qui abhinc sex mille annis i. marty. continuo occupatur præliis, inquit D. Cyprianus. p. in tantam elatim, ob tam frequentes & decantatissimas victorias, superbiam, ut de co-dicat Deus: i. Ipsi. de Regibus triumphabit, & tyranni ridiculi eius erunt: ipso super omnem munitionem ridebit. Porro huic, non cedit Christus, ipsa Dei fortitudo, & hoc eum nomine & titulo celebraat pater eius David; Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio. Hodie in stadium conueniunt, manus conferunt, non semel, sed tertio, ast in omnibus denuntiis, repulsi confunduntur. Satan, vires eius contritæ, humiliata superbia, quo nolens voicens arenæ cedit inglorius, in humerum præcepit iuri, iunctis sibi cunctis hostibus inferni, qui millem ad spectaculum convolatarae adeo conterrit, & confusi, vt de eis hic dicere licet: Tunc coniurbati sunt Principes Edom, robos Moab obtinuit tremor, obriguerunt omnes habitatores Chanaan. Hilares exultant homines illi, lalitissima victoria decorati.

¶ 10. D. Augusti, declarans, hæc verba: Dum anima eius cor meum &c, ait Vita nostra in hac peregrinatione non potest esse sine tentatione: quid profectus noster per tentationem vestram fit, nec potest aliquis coronari, nisi vicerit, nec potest vincere, nisi certaverit, nec potest certare, nisi inimicos & tentationes habueat. Ob hanc causam voluit Christus temari, caput nostrum ex quo & nobis, exsurgit unum corpus. Proorsus Christus tentabatur à Diabolo: in Christo enim tu tentabaris, quia Christus de se sibi mortem, de te tibi vitam, de te sibi consumelias, de te sibi honores, ergo de te sibi tentationes, de te tibi victoriam. Si in illo nos tentatus sumus, in illo nos diabolum superamus. Ipse & nos vitum sumus, unum corpus, hoc quod ipse est, nostrum est sicut id quod nostrum, ipse est. Ipse hodie vixit coronatur, & cum ipse coronetur, totum coronatur corpus; quia quæ capitum imponitur corona, totum exornat corpus. Estque ita hominibus propria ista victoria, ut humiliatus hominio, validissimum expungat diabolum.

Sic rei probat̄ eventus, ex eo enim die ceperunt dæmonum, quicquid potenterissimi timere

Hieron Lanuza Bapt. de Tom. I.

pauperculos homunculos, & quos sol vidit: despectissimos & omnium abieclissimos, & ad diabolii inexpressissimos debollationem, pauperes pectorales, quos Christus in sui conscripsit societatem, quibus ita se subdebat humiles, ut sine fuso illis dicere lieuerit: Domine gratiam d' amora Luc. 5.9. in nomine tuo subiiciunt nobis. Opinor Christum in se complexis, quid strenuus dux Ioseph Lib. 2. con- turrebas, tolle D. Hier. Non serenda tume- auere me- bant viles illi, quondam Chananei superbia, di. & Ep. quos sumopere formidabant Israhelites, se re- 25. ad Pa. spectu illorum non nisi locutas reputantes. Vi- De obitu dimus misericordia genere giganteo, quibus compara- Blefilla, t, quasi leviſe videbamus. Congreditur cum il- Num. c. 13 lis Ioseph, quos adeo prostrauit, & subieciit, ut populo suo lacus præcepit? Ponite pedes vestros 33. Ioseph. 10. super colla Regum islorum q.d. calcate illos, fu- perponite pedes vestros, infimam partem cor- poris, capitibus eorum, supremam corporis parti. Et de facto fecerunt, & pedibus suis cernices eorum protrierunt: quibus ait Ioseph, Nolite time-

III. re, nec paneare, sic faciet Dominus cum vobis hostibus Diaboli vestris, q.d. Hoc nihil aliud est, quam quoddam ex Christi victoria contra hos inimicos præludium: confi- vitoria, dite, quod bieci certos omnes pedibus vestris minimos prostratos, devictosque conficeritis. Siquidem etiam tunc Christi victoria præludium quoddam fue- meat, istius supremæ & illustrissimæ, quam in stadio Calvariae per Crucem suam erat repor- taturus, de integrissimo Ditis inferni exerci- turbi omnes & confundit, & deiecit, & deni- cit, palam de illis agens triumphum infernem ipsi- Colof. 2. lo, teste Apotholo: & post dicemus. Modo ve- 22. Vide ro hodie adeo confregit inimicum, & illum tu Tract. 7. valeas, hominico infirme & tu debilis mulier, num. 9. pedibus tuis prostratum contempnere, calcare, inuidere, ipsum & omnes ei adhaerentes, & ipsi- sun, qui plusquam Ioseph est audire dicentem te adhortantem: Nolite timere, neque paneatu &c. Ponite pedes vestros super colla Regum islorum.

Hinc habemus, & latamur, quod amodo il- lum non timeant: Sancti, & contra vero derideant, non unum, sed omnes infernales phalan- ges, & exsufflatione, scismaticæ & contemptu provocent omnes, ut omnes pronocabat Di- uus Paulus, & nominatim triumphantor illo- rum D. Antonius, de quo D. Athanasius in vita eius, refert: quod dum innumeratas cerneret ho- stium turmas, in suum interitum confirantes, omnes ad pugnam excitauit eos ut viles, vec- des, deiectos insimulans: qui Monachis dicere io- leret. M. Hierodotus frater peribimesit Satanas prius.

D. 4. 15. 20. 23. 25. 28.

vigilias; orationes, ieiunia, voluntariam pauperitatem, misericordiam, humilitatem, maxime vero a deum in Christum amorem, cuius unico Sanctissime crucis signo debilitatus aufzog: Hoc vero nos maxime solatur, quod de hoc testatur S. Mater Teresa, quæ huius consideratione, per Dei gratiam, tantum super omnes dæmones obtinuit dominium; vt (inquit) illos non pluris faciam, quam muscas, mihi tam excordes videuntur, ut dum vident me illos flocci penderet, vires omnes perdant. Illos Christus Dux strenuus adeo humiliavit, & confregit: vt sumptu mali bus crucis vexillo: non abhorretem (inquit illa) illos brachis meis constringere, nam mihi facta per facile est illos crucis signo, cunctos superare: unde & illos provocans ait: Venite modo cuncti, quia cum sum Christi ancilla, cunctos pedibus prostratos deridebo, experiri volo, quibus viribus pollentis. Concludit tandem verbis eo dictis acumine, quo ut plurimum, contuerat. Hos ego terrores non capio, dæmonium, dæmonium, cum & nobis dicere licet, Deus, Deus, & eis timorem incutere. Quid hoc? Hoc si dubio est; quod ego plus timeam illos, qui adeo timent diabolum, quam ipsum diabolum. Ad rem narrat ipsa S. Mater historias lectu dignas, qua ratione guttula aquæ benedictæ lugauerit diabolum, qui eam dieuxabat, & alios multos illorum, conformiter ei quod ipse mihi narravit, qui præfens ad fini morti p̄fissimi P. Magistri F. Ioannis Miccon Conveniens mei Prædicatorum Valentini, de cuius beatificatione processus institutus, qui dum extremo luctaceti spiritu, vidi dæmonem ex una cellula parte, quasi iocante & iridentem, & religioso cuiusdam ait: versus illam partem aquam dispergit benedictam, qua desperita, illis illudere caput, oculis in illam semper partem contorti inquiens: O vercordes, ignavi, quos una aqua benedicta guttula reiset, & iungem compellit. An datis profici imbecilliori inimici, aut qui minus decebat formidari? Eta rigitur, o Christiane, adverte, te contra iam subiectum & proletratum de certate inimicorum, prætende gravissimum tibi inuri maculam, si te ab illo vincit pñsilanimem patiaris. Non tanti sunt momenti prostrauisse Dauidem, Samsonem, Salomonem, quimodo & ipsum Adam, insuper tot strenuos & fortissimos Dux: exat enim tunc virtus eius ac potentia yecelice, infractor, peccator; Modo vero vi-cessius Christus confregit. Iam canis rabidus rex exsus gemit, ut ait D. Aug. Iam leo.

§. 4. Dux est. Ad tentationes dulcius est Christus donis Spiritus S. cuius opera omnibus sunt rationibus superiora, iuxta Theologie disciplinam.

A Liam proponit nobis rationem D. Tho^r Cur Christus in arenam descendere cum aduersario nostro, quasi presentibus nobis, voluerit; & hæc illa est, ut hæc nos exemplo & imitatione instrueret, cum eo digrediari, & modum doceret, quo illum debellemus. Haec rationem dedit D. Aug. ubi hoc subtiliter adseruit. Dubius nobis fauet manibus Christus: una, ut Redemptor, altera ut Præceptor: hæc enim duo officia in salutem nostram sibi assumptis. Ut Redemptor, de potestate nos eripit sauvissimi huius tytanni, cum subiiciendo, & vires eius conseruando, & nobis suas contribuendo, ut per illas nostre sint viribus totius inferni superiores. Et ut Præceptor nos instruit, nobis videntibus decertans: quasi nobis dicat: Quod me videtis facies, citofacie, hæc verba sunt Gen. 1. ad deos ad milites suos quodam stratagemate. Hostes suos Mardonitas deterrerent. Christus ait Lœc. 1. Diuus Angust. Diabolus se tentandum probabit, vt T. ad superandas tentationes esset, mediator esset, a Hm. non solum per adiutorium, verum etiam per ipsius exemplum. Huiusratio est, quam affingant D. o. Chrysost. & D. Ambros. b D. Leo Papa c & o. Luca pinator D. Tho. d eam esse quam legimus apud c. Sem. D. Paul. e Tentatum per omnia, pro similitudine ab. d. Qu. que peccato, q.d. quod omnia tentationum genetivis, suffere dignatus sit, ut in omnibus nobis da. d. ist. ret sui ipsius exemplum, & ex eo eas superare dil. ad Hm. ceremus. Tentari se e mist, (inquit.) Vi hominem e. Ed. a. quem gerebat an nostre imitationis temperante. f. exemplum. Divina sunt hæc verba, que multa a Lib. g. indulgent declaratione ait D. Au. a Proinde quid, de can, quid hoc in confusione ab eo peractum videamus, c. 21. ait Diuus Cyprianus: totum nobis est instructio, b Lib. ut eam adducamus superare, Volvus Sapientia Divisione. c. erudiantibus informare exemplum, & in ira tentata, n. tensa, d. proponere documenta.

Volut